

שונות

פינת הלשון

סיווג – שיפוט – בירור

לנו את המונח סיווג=classification לצורך הגדרת הפעולה:

לעומת זאת, השיפוט מקובל וידוע בחו"ל עוד מראשית הקמת ספרייה העדר שם. בתערוכות בקר תמיד נהגו **לשפוט** (=judge) בין מספר בהמות כדי לקבוע את המנצחת מבחינת יופיה. עד היום מקיימים תערוכות כאלה והשיפוט בהן הוא חלק בלתי נפרד מן האירוע, אפילו עורכים תחרויות שיפוט בין תלמידים וסטודנטים לגידול בע"ח. כל התעסקות בנושא מוסיפה הרבה ענין ומגבירה את הקשר בין האדם ומקצועו/פרנסתו בתור מגדל בקר. גם בשיפוט ללא משוא-פנים בכל זאת קיימת מידה מסוימת של השפעת הגורם האנושי, העדפותיו וציפיותיו, והתנאים בהם עליו לשפוט. למשל, בתערוכה אליה הביאו בהמות לא כל-כך יפות כי לא היו או מאיזו סיבה שלא תהיה. מה יעשה השופט, הוא חייב לשפוט בין הלא-יפות ולקבוע מי היא הכי יפה בין אלה שהגיעו לשיפוט – או שמא יקבע זאת שהיא הכי פחות מכוונת ביניהן?! אין לו ברירה, שופט חייב לשפוט בין שניים או יותר פרטים, זה טיבו של השיפוט.

במקרה כזה, ציבור הבוקרים יתקשה ללמוד משהו על מבנה גוף רצוי של הפרה, לכן גם אינו זוכה לכלים הנחוצים לו כדי להיטיב בבירור הפרות שתשמשה אמהות לפרים עתידים. **הבירור**=selection הוא פעולה רצונית, מכוונת ואף שרירותית מצד המטפח על פי שיקוליו הוא. אף אם בעברית למונח סלקציה נודעת

לאחרונה אנו עוסקים יותר ויותר בנושאים הקשורים למבנה-הגוף של פרת החלב, לא מעט בעקבות הפעילות הנמרצת בנדון בקרב האירגון האירופי של התאחדויות המטפחות את הגזע השחור-לבן. אכן, באם נרצה או נמאן, עלינו ליישר קו עם עמיתינו באירגון בקבלנו את החלטות הרב הנותנות תוקף לאופן ושיטת השיפוט של המבנה הגופני של הבקר. לי אין ויכוח עם הנושא עצמו, לפחות לא ברגע זה. אולם, מן הנכון שננסה לדייק בתירגום המונחים הלועזיים לשפתנו, כשם שאנו משתדלים להעתיק את אופן הטיפול והביצוע של אותן פעולות הנהוגות בחו"ל.

העיסוק במבנה גוף הפרה מתחיל לא בשיפוט אלא **בסיווג**=classification. זה מספר שנים לא קטן, שמנסים בכל העולם למצוא קניימיה אחידים ובלתי-משוחדים (אובייקטיביים) לציון התכונות הגופניות של הפרה. תוצאת המאמצים הללו הביאה להגדרת התכונות שאפשר לתת להן ציון מספרי מבלי לקבוע אותן ערכית. השיטה מוכרת בעולם בשם linear classification – היא מסווגת את התכונות לפי סטייתן מערך מרכזי, לאו דוקא ממוצע. כלומר, אפשר להסביר זאת בדוגמה של צורת העטין ומיקום הפטמות: בסולם של 1-9 נמצא ה-5 במרכז, בעוד 1 מציין מרחק גדול בין הפטמות ו-9 מציין פטמות צמודות זו לזו. אין כאן שיפוט של תכונות, וגם לא היתה כוונה כזאת מסבירים לנו מומחים לדבר אצלנו ובחו"ל. אז למה אצלנו לא אימצנו

מכתבי קוראים

מזור 11.9.91

לכ' התאחדות מגדלי בקר בישראל

לאחרונה עסקתם בהמלטות של שלישיות ("משק הבקר והחלב" מס' 231, 232). משק ביטקובסקי אברהם במושב מזור מקיים רפת משנת 1962. לאחרונה, בתאריך 17.8.91 נולדה בפעם הראשונה שלישיה, וכולן עגלות. לאם המבכירה ולוולדות שלום, כולן בריאות ושלמות.

הנה פרטים נוספים: אם השלישייה מס' 134 היא בת לפר גינוסר לפרה מס' 20. היא נולדה במשק ביטקובסקי בתאריך 18.8.89, הזרעה בזרמת הפר גבי ביום 11.12.90 – הזרעה אחת ויחידה, שנקלטה. אגב, גם סבתה הפרה מס' 20 היא ילידת המשק, בת הפר לשם.

למכתבי זה מצורפת תמונה של שלוש עגלות, אשר צולמה ימים מספר לאחר ההמלטה; אשמח אם תפרסמוה בחוברת הקרובה של "משק הבקר והחלב".

בכבוד רב,

אברהם ביטקובסקי

מושב מזור

ד.נ. המרכז 73160

משמעות שלילית (משום קרבת הפעל סלק – ראה גם "פינת הלשון" בחוברת "משק הבקר" 195, עמ' 75 מחודש אפריל 1985), הלא בלועזית selection מורה יותר לכיוון בחירה ובירה, הקודמת לשיפוט את מי לפסול ולסלק מן העדר.

בסיכום, אני מציע לעוסקים בנושא לשקול, האם לא יהיה נכון יותר להשתמש במונח **סיווג קוי** להגדרת הפעולה הנקראת בלועזית linear classification, לגבי תכונות הזכות לציון מספרי בהתאם לסטייתן ממרכז הסולם – ולהשאיר ולהפעיל את השיפוט רק לגבי אותן תכונות שלא ניתנות למדידה אובייקטיבית, כגון אופי חלבי ומראה כללי.

מרדכי מלען

לא טעות – שגיאה

בחוברת 233 במדור זה, תירגמתי המילה האנגלית destroyer וכתבתי משחטת, שגיאה גסה ולא מתאימה לכוונתה המוצהרת של "פינת הלשון". כמובן, צריך היה לכתוב **משחטת**, ולא לשחוט את העברית כפי שקרה. אני מכה "על חטא" זה (מ.מ.).

אאא

"משק הבקר והחלב"

הגיעה העת לחדש את דמי החתימה עבור קבלת החוברות של "משק הבקר והחלב" – כולל חוברת אחת של "חקר ומעש", חוברות הסיכומים בעברית ובלועזית – לשנת 1992. מאחר שעלות הוצאת החוברת גדלה באופן משמעותי, סוכם להעלות את דמי המנוי ל-40 ש"ח + מע"מ.

אם ברצונכם לשנות את מספר העותקים, עליהם הייתם חתומים בשנה שחלפה, יש להודיע על כך למשרד ה.מ.ב. בהקדם. היה ולא נתקבלה הודעה על שינוי, נראה זאת כאישור למספר עותקים כמו בשנה שעברה.

אנא, דאגו לתשלום דמי המנוי עד סוף חודש ינואר, על מנת להבטיח הופעתו הסדירה של "משק הבקר והחלב" ומשלוח החוברות למנויים במועד.

המערכת